

HRVATSKI SABOR
Zastupnik IDS-a
Boris Miletić
Zagreb, 06.10.2009.

- PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, podnosim slijedeći *Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.*

Sukladno odredbi članka 135. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sva potrebna objašnjenja i obrazloženja u ime predlagatelja davat će zastupnik Boris Miletić.

Zastupnik IDS-a

Boris Miletić

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA,
GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, listopad 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine 41/01 i 55/01), kojom je određeno da Hrvatski sabor ili narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i zakonom, odlučuje o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 90/92) je određeno da je sjedište Istarske županije u gradu Pazinu. Ista odredba zadržana je u kasnije donesenim zakonima kojima je uređena ova pravna materija: Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.10/97) i Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.86/06).

Međutim u navedenom sedamnaestogodišnjem razdoblju od donošenja prvog Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.90/92), zakonom određeno sjedište županije u gradu Pazin **nije zaživjelo** u neposrednoj primjeni zakona, niti se građani Istarske županije identificiraju sa ovim gradom kao sjedištem županije. Razlozi tome su različiti, a možemo ih svrstati u povijesne, kulturne, znanstvene, gospodarske, prometne, te upravne.

Grad Pula kao jedinica lokalne samouprave ima **status velikog grada** i jedan je od deset najvećih gradova u državi, a istovremeno najveći je grad u Istarskoj županiji.

U sustavu naselja, prema *Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske* (NN 50/99), Pula spada u grupu većih regionalnih središta te kao jedino u Istri treba poticati razvoj okolnih subregionalnih središta, a sve u cilju strategije policentričnog uravnoteženog razvitka države.

Za razliku od većine gradova u Istarskoj županiji koji su pretežno orijentirani na turizam i agrar, Grad Pula je grad industrije, turizma i obrta, centar obrazovanja i kulture, velikih kulturno-povijesnih i umjetničkih vrijednosti. Kada se promatra funkcioniranje društvenih i javnih sadržaja grada u užem smislu (kao funkcionalni odnos grada i okruženja), činjenica je da se Grad Pula u zadnjih pola stoljeća kontinuirano razvijala kao regionalno središte bez obzira na to kakav je političko - teritorijalni ustroj vrijedio u pojedinim razdobljima bliže prošlosti. U tom je svojstvu Grad Pula, jedini grad u Istarskoj županiji, razvio sve funkcije karakteristične za naselja najvišeg regionalnog ranga. U te spadaju visoko školstvo, srednje škole, dio institucija u znanosti i kulturi (biblioteke, muzeji, kazalište), bolnica i javno zdravstvo te dio sudstva i uprave.

Istarska županija je najzapadnija hrvatska županija koja uključuje i najveći dio Istarskog

poluotoka (2820 od 3160 četvornih kilometara), a sastoji se od 10 gradova i 29 općina. Više od 206.000 žitelja ili 4,65% nacionalnog stanovništva živi u Istarskoj županiji. Gustoća naseljenosti je 73 stanovnika/km²; prosječna starost stanovništva je 40,2 godine.

Grad Pula (Pola) je najveći grad i najveća urbana cjelina Istarske županije s metropolitanskim područjem koje broji više od 85.000 stanovnika, a uključuje općine: Barban, Fažanu, Ližnjan, Marčanu, Medulin, Svetvinčenat, te grad Vodnjan. U samom gradu je prema popisu iz 2001. godine **živjelo 58.594 stanovnika**, što ga svrstava na deveto mjesto gradova po broju stanovnika u Hrvatskoj. Gustoća naseljenosti Grada Pule iznosi 1.093,27 stanovnika/km² te je peti grad po gustoći stanovništva u Hrvatskoj.

Povijest Grada Pule započinje prije otprilike 3000 godina kada je na brežuljku na kojem se danas nalazi Kaštel nastalo prvo gradinsko naselje, utvrda Histra. Od tada pa sve do danas gradom su se izmjenjivali mnogobrojni vladari. Kroz većinu svoje povijesti grad je proživljavao brojne vrhunce i padove koji su potrajali sve do polovice 20. stoljeća kada je započet neprekinut kontinuirani razvoj, koji snažno utječe na razvoj naselja u njegovoj neposrednoj blizini kao i na području cijele županije.

Prometno je Grad Pula Istočnim krakom Istarskog ipsilona spojen na mrežu hrvatskih autocesta, a zapadnim krakom iste poluautoceste izravno je spojena sa slovenskim autocestama, dakle, čitavim sustavom autocesta EU-a. U tijeku je širenje Istarskog ipsilona u puni profil autoceste. *Autobusnim vezama* povezan je velikim brojem mjesnih, domaćih i međunarodnih linija koje polaze sa glavnog autobusnog kolodvora u samome gradu. Javni gradski prijevoz održava gradski prijevoznik Pulapromet na gradskim i prigradskim linija. Putnički pomorski promet također povezuje grad s obližnjim otocima, ali i s Lošinjom, Zadrom, te Venecijom u Italiji. *Zračna luka Pula* smještena jugoistočno od Grada Pule služi kao domaće i međunarodno odredište, koje ponovno postaje jako prometno središte. Zračna luka je jedna je od devet zračnih luka u Hrvatskoj koja je u 2007. godini ostvarila promet veći od 380 tisuća putnika. *Željeznički promet* je danas u Puli slabo razvijen, izuzev županijskog željezničkog prijevoza kojim se u Pulu i obrnuto iz velikog dijela Istre svakodnevno vozi priličan broj putnika (Pula-Lupoglav). Razlog tomu je činjenica da Grad Pula nije izravno povezana s ostatkom hrvatskog sustava željeznica, već se u druge dijelove Hrvatske mora putovati preko Slovenije.

Gospodarstvo Istarske županije danas je vrlo raznoliko i sveobuhvatno i s obzirom na svoje gospodarske potencijale i mogućnosti poslovne suradnje predstavlja vrlo atraktivno područje za domaće i strane ulagače. Prirodni resursi, povoljan zemljopisni položaj kao najzapadnije hrvatske županije, duga gospodarska tradicija, kvalificirana radna snaga i dostignuta razina usvojenog tehnološkog znanja omogućili su da je Istarska županija jedna od gospodarski najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj. U Istarskoj županiji vrlo je razvijena prerađivačka industrija, s tradicionalnom poljoprivredom, ribolov, izgradnja i proizvodnja građevnih materijala (vapno, cement, opeka, kamen), trgovina i transport. Najrazvijenije grane industrije su brodogradnja (Uljanik d.d.sa sjedištem u Gradu Puli) i prerada metala, drva (namještaj), stakla, plastike, tekstila, duhana. Prema ekonomskim pokazateljima, vodeće djelatnosti su prerađivačka industrija, turizam i trgovina.

Prema podacima baze podataka HGK-e u gradu **Puli** 2007. godine bilo je registrirano 1.812 trgovačkih društava što u ukupnom broju trgovačkih društava Istarske županije čini 26%. Najviše je trgovačkih društava registrirano za djelatnost trgovine, poslovanje nekretninama te za prerađivačku djelatnost i građevinarstvo. Trgovačka društva u gradu Puli ostvaruju 25% ukupnog prihoda naše županije, odnosno 7,9 mlrd. kuna i oko 14% dobiti, a u kojima je zaposleno prosječno 15.352 radnika, odnosno 32% od ukupnog broja zaposlenih u trgovačkim društvima Istarske županije. Najviše je zaposlenih u prerađivačkoj industriji (5.601), zatim u trgovini (2.806), te u poslovanju nekretninama i turizmu..

Organizirani turizam u Istri potječe još iz doba Rimljana, kada je car Vespazijan sagradio amfiteatar u Puli (Pulska arena) u svrhu zabave. U turističkoj djelatnosti grad Pula je u okviru Istre, a i Hrvatske jedan od najzanimljivijih turističkih gradova. Povoljan zemljopisni položaj, burna povijest i bogatstvo kulturno povijesnih spomenika učinili su Pulu jednom od najprivlačnijih turističkih odredišta na obalnom dijelu Jadrana. Danas grad raspolaže s modernom osnovom za prihvata i ugošćavanje domaćih i inozemnih gostiju - desetak hotela, dva kampa i nekoliko turističko apartmanskih naselja, te dvije marine.

U području kulture kao rezultat svoje bogate političke povijesti, Grad Pula je grad s kulturnom mješavinom ljudi i jezika s Mediterana i srednje Europe, iz antike i suvremenosti. *Muzeji* su kulturne i znanstvene ustanove od posebnog značaja za promicanje vrijednosti lokalnih tradicija, a u Gradu Puli locirani su: Arheološki muzej Istre i Povijesni muzej Istre, koji su utvrđeni kao kulturne ustanove od najvećeg značaja za razvoj muzejske kulture u Istri. Pored navedenih muzeja, muzejski postavi mogu se pronaći u Amfiteataru, Augustovom hramu i Nezakciju. U planu je otvaranje i četiri nova muzeja, Muzeja moderne i suvremene umjetnosti Istre, Muzeja tiskarstva, Pomorskog muzeja, te Muzeja Antuna Motike. Grad Pula ima i dvije *knjižnice* : Sveučilišnu knjižnicu u Puli u sastavu Sveučilišta Jurja Dobrile, te Gradsku knjižnicu i čitaonicu koju čine : Središnja knjižnica i 4 ogranka. U Gradu Puli se tradicionalno u prosincu mjesecu održava godišnji Sajam knjige kojeg redovito posjećuju stanovnici cijele Istre i drugih regija.

Najvažnija *kazališna ustanova* u Istarskoj županiji je Istarsko narodno kazalište (INK) - Gradsko kazalište Pula. U Gradu Puli djeluju i kazališta "MILK - Malo istarsko lutkarsko kazalište" i "Kazalište Dr. Inat". Iako je kroz povijest imala brojne kinematografe koje su posjećivali brojni građani, danas u Gradu Puli djeluje samo jedno kino, "Kino Valli", koje je, nakon preuređenja, otvoreno uoči 55. Pulskog filmskog festivala u lipnju 2008. Uz ovo kino postoji i "Kinoteka INK-a" i sezonski otvoreno "Ljetno kino na Kaštelu". U Puli se već 55 godina za redom u mjesecu srpnju održava Festival igranog filma. To je najstariji i najposjećeniji filmski festival u Hrvatskoj (43.800 gledatelja, 55. izdanja), te je jedan od tri najbolja i najspektakularnija festivala na otvorenom u Europi.

Na području Grada Pule djeluju 4 kulturno-umjetnička društva koja njeguju tradicionalne istarske običaje, ali jednako tako i prezentiraju suvremena glazbena djela. Kulturno-umjetnička društva su "OKUD Istra", "KUD Matko Brajša Rašan", "KUD Uljanik" i "KUD Lino Mariani". U gradu još, kao samostalna udruga djeluju pulske mažoretkinje, te puhački orkestar. Autonomna kulturna proizvodnja i organiziranje civilnog društva događaju se prvenstveno u društvenom centru Karlo Rojc, bivšoj vojarni u kojoj danas djeluje preko stotinu registriranih udruga, organizacija i inicijativa, mnoštvo sastava te kreativnih pojedinaca/ki. Glazbena scena je prepuna raznih stilova, od poznatih grupa poput Atomskog skloništa, KUD Idijota, Nole, Popeyea pa sve do underground kulture. Od brojnih klubova tu su "Klub Uljanik", "Aruba club", "Monte Serpente", "Pietas Iulia", "Metamedia", "Monteparadiso", "Imperial", "Zen", "E&D", "Rock Caffè", "Cabahia", "Podroom", "Actors Studio", "Peti element", "The Cube", "MMC Student".

U Gradu Puli djeluju brojni **sportski** klubovi i organizacije. Nogometni klubovi na području Pule su "NK Istra", "NK Istra 1961", "NK Pula ICI", "NK Veli Vrh" i "NK Štinjan". Krajem godine u Domu sportova "Mate Parlov" tradicionalno se održava poznati malonogometni turnir Moja ulica, moja ekipa. Tradiciju boćanja održavaju klubovi "Olimpija" i "Uljanik". Borilačke vještine promiču hrvački klub "Istarski borac" i boksački klub "Pula". U gradu organizirani su brojni klubovi vezani uz vodene sportove: vaterpolski klubovi "UPAS Jadrograd" i "Pula", veslački klub "Istra", jedriličarski klubovi "Uljanik" i "Vega", te plivački klubovi "Pula" i "Arena", a u gradu djeluju i košarkaški klubovi "Pula 1981", "ŽKK Pula" i "Stoja", odbojkaški klubovi "Otp banka" i "Veli Vrh", atletski klub "Istra", muški i ženski rukometni klub "Arena", stolnoteniski klubovi "Istra" i "Arena", te

Udruga za promicanje amaterskog sporta (UPAS). Od poznatijih športskih objekata, u Puli je Dom sportova "Mate Parlov", u kojem su se održala europska i svjetska sportska natjecanja.

Obrazovne ustanove u Gradu Puli obuhvaćaju 13 osnovnih škola i 12 srednjih škola, od kojih je jedna talijanska osnovna i srednja škola, te jedna privatna osnovna škola i gimnazija. Od visokoškolskih institucija u Puli postoji Sveučilište Jurja Dobrile osnovano 2006. koje je obuhvatilo prethodno postojeće pulske fakultete, Visoka tehnička škola u Puli - Politehnički studij, Viša trenerska škola u Puli, te Veleučilište u Rijeci - Poslovni odjel - Odsjek Pula.

Ustroj **pravosuđa i uprave** za Istarsku županiju koncentriran je na području Grada Pule. Prema Statutu Istarske županije, sjedište Skupštine Istarske županije je u Pazinu, sjedište Poglavarstva Istarske županije je u Puli, dok se svečane sjednice Skupštine, u pravilu, se održavaju u Istarskoj sabornici - Dieta Istriana u Poreču. Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Istarske županije utvrđeno je 12 upravnih tijela koji obavljaju samouprave poslove iz djelokruga regionalne samouprave, od čega su sjedišta 2 upravna odjela u Gradu Pazinu, u Gradu Puli 5 upravnih odjela, u Gradu Labinu 2 upravna odjela, u Gradu Poreču 2 upravna odjela, te u Gradu Rovinju 1 upravni odjel.

Ustroj ureda državne uprave kao prvostupanjskih tijela državne uprave u županijama uređen je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama („Narodne novine“ br. 21/02, 78/03, 131/06, 91/07 i 70/08), a kojim su određena sjedišta ureda državne uprave na način da su u svim županijama sjedišta ureda državne uprave određena u sjedištu županije, sa izuzetkom Istarske županije kojoj je sjedište Ureda državne uprave kao i svih njegovih ustrojstvenih jedinica određeno u Gradu Puli.

U Gradu Puli sjedište je **pravosudnih institucija** Općinskog suda, Županijskog suda kao suda sa određenom proširenom nadležnosti za cijelu Istarsku županiju, Prekršajnog suda, Županijskog državnog odvjetništva i Općinskog državnog odvjetništva. U Gradu Puli radi 8 javnih bilježnika.

Nasuprot tome, Grad Pazin prvi se put spominje 983. godine kao tzv. Pazinska utvrda. Nakon što je Hrvatska 1991. godine postala neovisna, Pazin, iako je po ekonomskoj snazi zaostajao za Pulom, određen je kao sjedište Istarske županije uglavnom iz povijesnih razloga (U tom je gradu Pokrajinski NOO za Istru donio odluku kojom se Istra priključuje Hrvatskoj i Jugoslaviji. Ta je odluka godine 1947. potvrđena Pariškim mirovnim ugovorom)

Prema popisu iz 2001. godine u gradu Pazinu je **živjelo 9.227 stanovnika**, te je šesti po veličini grad u Istarskoj županiji. Zahvaljujući svom položaju u središtu Istre, cestovno je povezan sa svim gradovima u Istri, a upravo kroz njega prolazi i Istarski ipsilon koji ga preko tunela Učka povezuje sa Rijekom i ostatkom Hrvatske. Željeznički promet je danas u Pazinu kao i u Puli slabo razvijen.

Prema podacima baze podataka HGK u gradu **Pazinu** 2007. godine bilo je registrirano 238 trgovačkih društava što u ukupnom broju trgovačkih društava Istarske županije čini 3%. Najviše je trgovačkih društava registrirano za djelatnost trgovine, poslovanje nekretninama te za prerađivačku djelatnost i građevinarstvo.

Trgovačka društva u gradu Pazinu ostvaruju 5% ukupnog prihoda naše županije, odnosno 1,7 mlrd kuna i oko 2% dobiti, a u kojima je zaposleno prosječno 2828 radnika, odnosno 6% od ukupnog broja zaposlenih u trgovačkim društvima Istarske županije. Najviše je zaposlenih u prerađivačkoj industriji (1003), zatim u trgovini (807), te u poljoprivredi i građevinarstvu.

Kulturne ustanove u Gradu Pazinu su : Etnografski muzej Istre i Državni arhiv u Pazinu utvrđeni kao kulturne ustanove od najvećeg značaja za razvoj muzealne kulture u Istri. U gradu djeluje katedra Čakavskog sabora., Istrakon - festival fantastike i znanstvene fantastike (održava se jednom godišnje u Pazinu) i Dani Julesa Verna- književno, kulturološki festival.

U Pazinu djeluju **sportski** klubovi: NK Pazinka Qubik - nogometni klub, Sportsko društvo Trickeri, boćarski klubovi "Kamen", "Reginex" i "Usluga" Karate klub Pazin.

U Gradu Pazinu djeluje 1 osnovna škola, 2 srednje škole i Pučko otvoreno učilište.

Od 12 upravnih tijela Istarske županije, dva upravna tijela imaju sjedište u Pazinu:

Stručna služba za poslove Skupštine i poglavarstva, koja ima jedan niže ustrojeni oblik-Odsjek za međuregionalnu i međunarodnu suradnju koji ima sjedište u Puli, te Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju, sa 7 Ispostava po Istri.

U **Pazinu je sjedište** Općinskog suda, Trgovačkog suda, Prekršajnog suda, Općinskog državnog odvjetništva, te 2 bilježnika.

Zaključno, iz navedenih opisa osnovnih obilježja Grada Pule i Grada Pazina proizlazi da je **Grad Pula kulturno, znanstveno, gospodarsko i upravno sjedište Istarske županije, kao i prometno središte** zbog značajnih objekata prometne infrastrukture, te da stanovništvo Istarske županije gravitira tom središtu. Stoga, nema opravdanja da sjedište ove županije bude u Gradu Pazinu, naročito iz razloga što stanovnici Istarske županije iz sociološko-povijesnih razloga nisu prihvatili Grad Pazin kao sjedište Istarske županije od samog njenog osnivanja pa ni do danas.

Posljedice koje će donošenjem ovog Zakona proisteći su usklađenje sjedišta Istarske županije koje je propisano zakonom (Grad Pazin), sa objektivnom činjenicom (stvarnim središtem) Istarske županije u Gradu Puli, što će doprinijeti ekonomičnosti, efektivnosti i efikasnosti života i rada u Istarskoj županiji.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ocjenjuje se da provedba ovog Zakona o izmjeni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj neće iziskivati osiguranje dodatnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Članak 1.

U članku 3. točki XVIII. Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine br. 86/06) riječ "Pazinu" mijenja se i glasi:
"Puli-Pola".

O b r a z l o ž e n j e:

Uz članak 1. – Izmjenama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br.86/06) predlaže se da umjesto Pazina sjedište Istarske županije bude u Puli-Pola.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 3.

Županije na području Republike Hrvatske su:

- I. Zagrebačka županija sa sjedištem u Gradu Zagrebu,
- II. Krapinsko-zagorska županija sa sjedištem u Krapini,
- III. Sisačko-moslavačka županija sa sjedištem u Sisku,
- IV. Karlovačka županija sa sjedištem u Karlovcu,
- V. Varaždinska županija sa sjedištem u Varaždinu,
- VI. Koprivničko-križevačka županija sa sjedištem u Koprivnici,
- VII. Bjelovarsko-bilogorska županija sa sjedištem u Bjelovaru,
- VIII. Primorsko-goranska županija sa sjedištem u Rijeci,
- IX. Ličko-senjska županija sa sjedištem u Gospiću,
- X. Virovitičko-podravska županija sa sjedištem u Virovitici,
- XI. Požeško-slavonska županija sa sjedištem u Požegi,
- XII. Brodsko-posavska županija sa sjedištem u Slavonskom Brodu,
- XIII. Zadarska županija sa sjedištem u Zadru,
- XIV. Osječko-baranjska županija sa sjedištem u Osijeku,
- XV. Šibensko-kninska županija sa sjedištem u Šibeniku,
- XVI. Vukovarsko-srijemska županija sa sjedištem u Vukovaru,
- XVII. Splitsko-dalmatinska županija sa sjedištem u Splitu,
- XVIII. Istarska županija sa sjedištem u Puli-Pola,
- XIX. Dubrovačko-neretvanska županija sa sjedištem u Dubrovniku,
- XX. Međimurska županija sa sjedištem u Čakovcu.